

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ІНЖЕНЕРІЇ МАШИН, СПОРУД І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА АВТОМОБІЛІВ

СУЛЯВА ТАРАС МИКОЛАЙОВИЧ

УДК 629.21

**ПРОЕКТ ДІЛЬНИЦІ РЕМОНТНОГО ЦЕХУ ДЛЯ РЕМОНТУ ЗАДНІХ КОЛІС
ТРАКТОРІВ СІМЕЙСТВА МТЗ З ДОСЛІДЖЕННЯМ СПРАЦЮВАННЯ
ФРИКЦІЙНИХ МУФТИ КОРОБКИ ПЕРЕДАЧ**

274 «Автомобільний транспорт»

Автореферат
дипломної роботи магістра

Тернопіль 2018

Роботу виконано на кафедрі автомобілів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Керівник роботи: доктор технічних наук, професор кафедри
Гевко Богдан Матвійович,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

Рецензент: кандидат технічних наук, доцент кафедри технології і
обладнання зварювального виробництва
Окіпний Ігор Богданович,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 28 грудня 2018 р. о 09⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії №5 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Текстильна 28, навчальний корпус №9, ауд. 106.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми роботи. Проблема зменшення затрат на експлуатацію техніки підприємства. Найбільшого ефекту при цьому можна досягти за рахунок узгодженості характеристик і раціонального вибору зменшення затрат на ремонт техніки і порівнянням вартості нових коліс тракторів МТЗ.

Розроблення технологічного процесу ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ з проектуванням ремонтної дільниці та вибором спеціалізованого і контрольно-вимірного обладнання, оснастки та інструменту є актуальною науково-практичною задачею, яка визначила напрямок досліджень магістерської роботи.

Мета роботи: розроблення проекту дільниці ремонтного цеху для ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ з дослідженням спрацювання фрикційних муфти коробки передач.

Об'єкт, методи та джерела дослідження. Основним об'єктом дослідження є технологічний процес ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ параметри і завдання на дослідження спрацювання фрикційних муфти коробки передач. Методи виконання роботи: економіко-статистичний, графічний, порівняльний, науково-прикладний.

Наукова новизна отриманих результатів:

- розроблено технологічний процес ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ, для якого вибрано обладнання, оснащення, контрольно-вимірювальний інструмент, розраховано норми часу;
- проаналізовано конструкцію та службове призначення об'єкту ремонту, виконано аналіз технологічності;
- досліджено способи проведення ремонту;
- виконано розроблення технологічного процесу ремонту, для якого вибрано обладнання, оснащення, контрольно-вимірювальний інструмент, розраховано норми часу;
- підібрано та спроектовано необхідне технологічне оснащення;
- виконано техніко-економічне обґрунтування прийнятих рішень;
- розглянуто питання застосування інформаційних технологій, охорони праці, безпеки в надзвичайних ситуаціях та екології;
- встановлені результати експериментів у вигляді графічних залежностей;
- спроектовано ремонтну дільницю.

Практичне значення отриманих результатів.

Розроблено реальний технологічний процес ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ, який може бути впроваджений в умовах станції технічного обслуговування. Розглянуто методику оптимізації компоновки виробничого устаткування, яка може бути використана при проектуванні ремонтної дільниці.

Апробація. Окремі результати роботи містять практичний і науково-прикладний характер. За результатами проведених досліджень зроблено висновок про необхідність розвивати тематику і представити матеріали на наукових конференціях.

Структура роботи. Робота складається з розрахунково-пояснювальної записки та графічної частини. Розрахунково-пояснювальна записка складається з

змісту і вступу, 9 розділів, висновків, переліку посилань та додатків. Обсяг роботи: розрахунково-пояснювальна записка – 117 арк. формату А4, графічна частина – 10 аркушів формату А1

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі проведено огляд значення яке має підвищення якості і надійності сільськогосподарської техніки і рівня її технічного обслуговування та ремонту, включаючи планізацію і проектування ремонтно-обслуговуючого виробництва для покращення довговічності автотранспортного парку.

В загально-технічному розділі описано основні відомості про трактор МТЗ, технічні характеристики тракторів мтз, коліс і шин і несправності шин, а також можливі шляхи їх усунення. Зроблено висновки та постановка завдання на магістерську роботу.

В технологічному розділі розглянуто експлуатацію та технічне обслуговування шин, розроблено технологічний процес розбирання і складання задніх коліс трактора МТЗ і ремонту шин та камер задніх коліс трактора МТЗ, розглянуто причини виникнення дефектів в шинах і їх усунення, описано технологію ремонту покришок з місцевим пошкодженням, представлено технологію відновлення шин та камер коліс, розроблено технологічний процес ремонту камер, розроблено технологічний процес ремонту шин задніх коліс трактора МТЗ, вибрано обладнання, стенди, а також пристосування для ремонту камер і шин задніх коліс трактора МТЗ.

В конструкторському розділі описано технічний опис та інструкцію з експлуатації стенда для розбирання-складання коліс тракторів, представлена будова стенду, зроблено ряд розрахунків основних деталей стенда на міцність, вибрано матеріал ролика.

В спеціальному розділі представлені компоненти видів забезпечення САПР і вимоги до них, розглянуті процедури синтезу й аналізу, принципи побудови маршрутів проектування, підходи до верифікації, представлені типові проектні процедури.

В науково-дослідницькому розділі представлено аналіз результатів стан систем технічної діагностики тракторів та фізико-механічних характеристик фрикційних матеріалів.

За результатами досліджень встановлено, що критеріями якості функціонування ФМ є питома робота тертя і температури нагріву, які залежать від характеру взаємодії між привідними і веденими дисками ФМ в процесі включення передач, а також від їх геометричних параметрів, головний з яких - товщина фрикційного шару.

Технічна складність створення бортової системи оцінки якості функціонування ФМ КП трактора пов'язана з тим, що ФМ здійснюють складний рух, що утрудняє розміщення джерел інформації. Тому в роботі використовуються непрямі методи оцінки якості функціонування ФМ КП - порогова величина зносу ФМ, ідентифікує швидкість спаду коефіцієнта тертя і виникнення резонансних крутильних автоколиваний мас трансмісії трактора.

В проектному розділі визначено основні виробничі параметри дільниці

ремонтного цеху для ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ. Проведено розрахунки параметрів, площі даної ділянки.

В розділі «Обґрунтування економічної ефективності» розглянуто форми організації ремонтного виробництва. Розраховано економічний ефект від впровадження прийнятих в магістерській роботі інженерних рішень. Представлено техніко-економічні показники роботи.

В розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуто основні вимоги правил безпеки праці під час ремонту і заходи для застереження нещасних випадків проведено розрахунок освітлення виробничих приміщень, визначено режими радіаційного захисту для ділянки.

В розділі «Екологія» проаналізовано заходи безпека життєдіяльності на підприємстві. Розглянута промислова санітарія на робочому місці, а також процеси і наслідки утилізація відходів та заходи по захисту стічних вод.

У загальних висновках щодо магістерської роботи приведений аналіз конструкції розробленого пристосування дало змогу розробити, особливості експлуатації і ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ; можливі ушкодження коліс і способи їх усунення. Описано ремонт задніх коліс тракторів сімейства МТЗ. Розроблено технологічний процес ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ з дослідженням спрацювання фрикційних муфти коробки передач.

В додатках до пояснювальної записки приведено відомості специфікацій, комплект технологічної документації по ГОСТ3.1404-86.

В графічній частині приведено креслення гідропідйомника; Стенд для розбирання та складання коліс; Стіл для розбирання та складання коліс; Візок із зйомником для зняття і транспортування коліс; Стенд для випробування шин коліс; Компресор – А1; Дозатор для накачування шин; Захисна клітка з дозатором; Ділянка для ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ; Результати експериментальних досліджень.

ВИСНОВКИ

Розраховано річний обсяг ремонтно-обслуговуючих робіт по господарству і розподілений між ланками ремонтної бази.

Розраховано технологію ремонту шин і камер задніх коліс тракторів МТЗ. А також розроблено шляхи покращення технологічного процесу ремонту.

Розроблено стенд для розбирання-збирання коліс тракторів і розраховано на міцність основні деталі.

Проведено результати і методику дослідженням спрацювання фрикційних муфти коробки передач. За результатами випробувань встановлено, що при крюковим навантаженні 20 ... 25 кН частоти вимушених коливань мас трансмісії збігаються з частотами власних коливань мас трансмісії, що знаходяться в діапазоні 20 ... 80 Гц (залежить від включеної передачі) при зносі фрикційного шару КП в діапазоні 0,8 ... 1,0 мм, що підлягає безперервної ідентифікації. Проведені польові випробування показали працездатність системи в умовах рядової експлуатації. Спроектовано виробничий цех (ділянку) для ремонту даного вузла; розроблено організаційно-економічну частину проекту; описати засоби охорони праці та

безпеки в надзвичайних ситуаціях; зробити загальні висновки щодо магістерської роботи; розробити комплект технологічної документації за ГОСТ 3.1404-86; виконати графічну частину роботи.

Розраховано техніко-економічні показники.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. В.И. Крижановський. Справочник по нормированию времени на ремонтных работах – К.: Урожай , 1988. – 218 с.
2. Г.А.Малышев Справочник технолога авторемонтного предприятия – М.: Транспорт, 1977. – 359 с.
3. И.С.Левитский. Организация ремонта проектирование сельскохозяйственных ремонтных предприятий – М.: Колос, 1979. –356 с.
4. Справочник по ремонтно-обслуживающему производству АПК.- К.: Урожай, 1988. –257 с.
5. Оборудование для ремонта сельскохозяйственной техники.- М.: Ротехсельхозиздат, 1987. –260 с.
6. Ремонтные мастерские колхозов- Л.: Агропромиздат, 1988. –58 с.
7. Смелов А.П. Курсовое и дипломное проектирование по ремонту машин.- М.: Колос, 1984. – 269 с.
8. Организация и планирование производства на ремонтных предприятиях – М.: Колос,1989. – 280 с.
9. М.С.Фролов. Соппротивление материалов. – К.: Высшая школа, 1986. – 460 с.
- 10.Ремонт машин /под ред. проф. Тельнова Н.Ф./- М.: Агропромиздат, 1992. – 480 с.
- 11.Лехман С.Д. Охорона праці. - К.: Урожай, 1993. –360 с.
- 12.Ремонт машин ./під ред. Сідашенко О.І./ – К.: Урожай, 1994. – 490 с.
- 13.Тракторы МТЗ-80 и МТЗ-82/И. П. Ксеневич, С. Л. Куста-Т65 нович, П. Н. Стпанюк и др.; Под общ. ред. И. П. Ксеневича. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Колос, 1984. – 254 с.

АНОТАЦІЯ

Сулява Т.М. Проект дільниці ремонтного цеху для ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ з дослідженням спрацювання фрикційних муфти коробки передач. 274 «Автомобільний транспорт». – Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль, 2018.

У магістерській роботі виконано розроблення проекту ремонтної дільниці для ремонту задніх коліс тракторів сімейства МТЗ, представлено технологічний процес ремонту.

Ключові слова: ТЕХНОЛОГІЯ, РЕМОНТ, ПОШКОДЖЕННЯ, ШИНА, КОЛЕСО.

ANNOTATION

Sulyava T.M. Plans and specifications of repair shop area for back wheels repair of

tractors MTZ including the study of friction clutch of gear box. 274 "Automobile Transport". - Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University. - Ternopil, 2018.

In the master's work the design of the repair area for repair of rear wheels of tractors of the MTZ family has been completed, the technological process of repair is presented.

Key words: TECHNOLOGY, REPAIR, DAMAGE, PIPE, WHEEL.